

Saksgang

Utvalg	Møtedato	Utvalgssak
Formannskapet	22.04.2015	040/15

Arkivsak ID 15/1230

Saksbehandler Karl Erik Nystad

Uttalelse til høring vedr. Sjømatindustriutvalgets rapport NOU 2014:16

Saksdokumenter:

Dok.dato	Tittel	Dok.ID
	Uttalelse til høring vedr. Sjømatindustriutvalgets rapport NOU 2014:16	

22.04.2015 Formannskapet

Saken ble behandlet i kommunestyrets møte 24.03.2015, under sak 23/15.

Kommunestyret vedtok å nedsette en redaksjonskomite bestående av gruppelederne for å utarbeide uttalelse. Formannskapet får deretter delegert fullmakt til å foreta innstilling.

Formannskapet vedtok enst. følgende uttalelse som vedtaket viser:

FS-040/15 Vedtak:

Innledning.

Vestvågøy kommunestyre mener Sjømatutvalgets rapport inneholder mange viktige tiltak for å utvikle Sjømatnæringen i framtiden. Skal Norge fortsatt være en stor fiskerinasjon og produsere sjømat av høy kvalitet, må vi satse på FoU og utdanne kandidater med relevant kompetanse for sjømatnæringen. Vi må fortsette markedsføringen av Norsk sjømat og samtidig styrke næringens muligheter for å kunne drive med innovasjon. Samt øke koordineringen av tilsynsmyndighetene, slik at vi sikrer industrien råstoff av høy kvalitet. Nordland er landets største sjømatfylke, målt i produksjon og Lofoten en av landets fremste fiskeriregioner. Sjømatnæringen og de rammevilkår den arbeider under er derfor særdeles viktig for utviklingen i Vestvågøy kommune, i Nordland og i hele Nord Norge, samt nasjonalt. Vestvågøy kommunestyre er opptatt av at det er torskefiskeriene som over tid har gitt grunnlag for sysselsetting og bosetting i kystdistriktene. Det er derfor viktig at en liberalisering og oppmyking av rammevilkår gjøres på en slik måte at de fiskeriavhengige stedene kan hevde seg i konkurransen, både i forhold til tilgang til råstoff og i forhold til eksportmarkedet. Både fiskeri, foredling og oppdrett har en samfunnskontrakt i bunnen for

sin virksomhet. Det er viktig at myndighetene er bevisst på hvordan samfunnskontrakten skal forvaltes, nå og i framtiden.

Rapporten har skapt mye debatt i næringen, lokalsamfunnet og innenfor det politiske miljø også i Vestvågøy, vi vil derfor få komme med følgende innspill:

1. Markedsadgang for sjømat må prioriteres foran landbruksinteresser?

Målsettingen for landbrukspolitikken slik den framkommer i stortingsmelding nr. 9 må videreføres og ikke settes opp i mot norske sjømatinteresser slik det legges opp til i rapporten. Det må vurderes nøye i hvert enkelt tilfelle hvorvidt landbruksinteressene bør vike og ikke en generell regel om å prioritere sjømatinteressene foran landbruket.

2. Vekst innenfor havbruk?

Vestvågøy kommunestyre mener at vekst innenfor havbruk må gi sterkere tilknytning til vertskommunene og mere positive nytteeffekter lokalt, samt reduserte miljøulempere. Det må utvikles ordninger som ivaretar dette perspektivet, for eksempel gjennom arealavgift.

3. Gi fiskeindustrien adgang til å eie fiskekvoter?

Fiskeflåten struktur, kravene til kompetanse og godt sjømannskap, samt kravet til uavhengighet i forhold til fiskets gang, tilsier at aktive fiskere bør i størst mulig grad eie sine egne driftsmidler. Vestvågøy kommunestyre konstaterer imidlertid at det ikke lenger bare er aktive fiskere som eier fartøy og kvoterettigheter. Det er ingen garanti for at kvoterettighetene blir forvaltet til fellesskapets beste selv om de disponeres av fiskere. Vestvågøy kommunestyre har forståelse for argumenter som taler for at fiskeindustrien bør ha rett til å eie fiskefartøy med tilhørende kvoter og således investere i økt råvaresikkerhet, men mener at denne muligheten bør kunne løses innenfor eksisterende deltakerlov og med eventuell bruk av unntaksbestemmelsen. Lovverket skal ivareta grunnleggende prinsipper gjennom dagens deltakerlov og fiskesalgslagslov. Regelverket må ivareta den viktige koblingen kvote, båt og aktiv fisker. Deltakerloven er en medvirkende faktor for norsk eierskap, fiskereid flåte, lokal tilhørighet og levende kystsamfunn, og må videreføres i nåværende form. Tilgang på kapital er en utfordring for næringslivet i Nord- Norge generelt og spesielt i Lofoten. Dette styrker bekymringen for at kvoter blir kjøpt opp av kapitalmiljøer utenfor vår kommune/region. En stor grad av lokalt eierskap vil gi ringvirkninger for nasjonen og kystsamfunnene langt utover selve fiskeriaktiviteten

4. Oppheve dagens begrensninger i kvotetak per fartøy, ressursrentebeskatning bør vurderes?

Vestvågøy kommunestyre viser til at et flertall i utvalget går inn for å oppheve dagens begrensninger i kvotetak per fartøy. Vestvågøy kommunestyre konstaterer at gjennomføringen av de ulike strukturordningene for fiskeflåten blant annet har hatt som effekt at kvoterettigheter er blitt samlet på færre båter. Etter Vestvågøy kommunestyres oppfatning har strukturvoteordningen hatt samlet positiv effekt for lønnsomheten i fiskeflåten, men ordningen virker sentraliserende, og hvor ytterligere strukturering vil kunne svekke grunnlaget for å opprettholde en desentralisert fiskeindustri og livskraftige kystsamfunn. Vestvågøy kommunestyre går mot forslag om strukturering i flåten under 11 meter. Det er avgjørende at terskelen for å komme inn i fiskeryrket er lav for unge som vil inn i næringen. Flåten under 11 meter er i så måte også en viktig rekrutteringsarena fordi det i denne flåtegruppen er mulig å komme seg inn i fisket uten å kjøpe kvoter. Denne muligheten må opprettholdes. I

tillegg må arbeidet fortsette for å tilrettelegge for gode samfiskeordninger i gruppen under 11 meter som sikrer lønnsomhet og trygge arbeidsplasser lokalt. Vestvågøy kommunestyre mener også at flåten mellom 11 og 15 meter bør sidestilles med gruppene over 15 meter når det gjelder mulighet for å kjøpe ulike kvoterettigheter. Det er viktig at balansen mellom lønnsomhet og struktur i kystflåten tilpasses aktiviteten og behovet for råstoff, verdiskaping og arbeidsplasser kystsamfunnene.

5. Fjerne leverings- og bearbeidingsplikt?

Vestvågøy kommunestyre ønsker ikke å fjerne leverings- og bearbeidingsplikten samt aktivitetsplikt. Det er likevel naturlig å foreta en grundig evaluering, samt å utrede muligheter til andre fleksible ordninger, f.eks. å knytte plikt til regioner fremfor enkeltanlegg/kommuner. Dette vil kunne føre til en bedre fordeling av fangsten til anlegg som er i stand til å bearbeide den. En fjerning av aktivitetsplikten vil måtte føre til nedleggelse av anlegg og derigjennom tap av arbeidsplasser. I tillegg vil kystflåten ha færre anlegg å levere til.

6. På sikt opprette nøytral markeds plass for førstehåndssalg av villfisk?

Fiskesalgslagsloven ble enstemmig vedtatt av stortinget i 2013 og har kun fungert siden 01.01.14. Vestvågøy kommunestyre mener man må la den virke i en noe lengre periode før man evaluerer den på nytt. Det å opprette en oppmannsordning som kan tre i kraft ved uenighet ved fastsettelse av salgsvilkår og minstepris, er fornuftig og i tråd med løsninger vi har i andre deler av samfunnet. Det vil også ha stor effekt på lønnsomhet og verdiskaping å diskutere kvalitetsfremmende tiltak som f. eks. kvotebonus for landing av ferskfisk (egne kriterier) og linefanget fisk. Det bør utredes en metode for kvalitetskontroll ved landing av fisk. Kvalitetsutfordringen er etter Vestvågøy kommunestyres oppfatning en av de største utfordringene torskenæringa har. Både myndighetene og aktørene har et ansvar for å løse problemet og gi næringa et bedre omdømme.